

CÔNG TY TNHH CÔNG NGHỆ SINH HỌC TENABIO VIỆT ĐỨC

Địa chỉ: Số 1, Ngách 48/2 Tô Vĩnh Diện, P. Khương Trung, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

ĐT: (84) 888 96 8585

Email: info.tenabiollc@gmail.com

QUY TRÌNH TRỒNG CÂY NHÃN

1. THỜI VỤ

Ở các tỉnh miền Bắc, trồng vào tháng 2-3 là tốt nhất, vụ thu từ tháng 8 đến tháng 10. Ở miền Nam trồng vào đầu hoặc cuối mùa mưa. Cần chú ý vào điều kiện của tiểu vùng sinh thái mà xếp lịch thời vụ trồng cho thích hợp.

2. LÀM ĐẤT:

Ở vùng đồng bằng những nơi đất thấp, trũng, mùa mưa hay bị ngập cần đào mương, vượt đất lên cao hoặc đắp ụ để tránh ngập úng.

Vùng gò đồi, vùng núi thấp cần thiết kế vườn nhãn theo đường đồng mực hay làm bậc thang. Đất núi đá, núi đất không liền khoảnh thì đào hố vẩy cá. Để bảo vệ đất, chống xói mòn trong mùa mưa cần trồng thêm các băng phân xanh, đào rãnh để cắt bớt dòng chảy và giữ nước.

Làm đất, đào hố, bón phân lót tốt nhất làm trước lúc trồng một tháng với kích thước và lượng phân như sau:

- Đất đồng bằng (chiều rộng x chiều sâu) : 60 x 30 - 50cm.

- Đất gò đồi và miền núi: 80 - 100 x 60 - 100cm.

* Phân bón lót cho một hố 30 - 50kg phân chuồng + 1,0 - 1,5kg supe lân + 0,5kg vôi bột + 0,5kg kali, trộn đều phân với đất và lấp đất. Bón phân trước khi trồng từ 30 ngày trở ra.

3. MẬT ĐỘ VÀ KHOẢNG CÁCH TRỒNG

Đối với đất tốt vùng đồng bằng trồng với khoảng cách 8*8m (160 cây/ha). Đối với vùng núi trồng khoảng cách 7*7 hoặc 6*7 (200-235 cây/ha). Muốn sớm có thu hoạch cao có thể trồng 8*5m (hàng cách hàng 8m, cây cách cây 5m). Sau 7-10 năm tỉa thưa cây trên hàng. Cách 1 cây bỏ 1 cây.

4. CHĂM SÓC SAU KHI TRỒNG

- Tháng đầu tiên sau khi trồng cần tưới đủ nước, giữ ẩm cho cây. Trong tuần đầu tiên tưới cho cây từ 1-2 lần vào buổi sáng và chiều, mỗi lần 1 xô nước. Tưới từ từ, từ ngoài vào trong gốc cây, tránh đọng vũng mặt đất. Sau đó cách 2-3 ngày tưới một lần trong một tháng đầu. Khi cây đã hồi phục tưới thưa hơn. Sau trồng 1 tháng nếu cây chết cần trồng dặm lại kịp thời.

- Tiến hành làm cỏ, xới xáo tạo độ thông thoáng cho bộ rễ cây, phun trừ sâu bệnh, tạo hình cho cây, cắt bỏ các cành nhánh mọc không đúng chỗ, các cành khô héo, vặt bỏ các mầm trên gốc ghép.

5. TRỒNG XEN

Trong 3 - 4 năm đầu khi cây chưa giao tán nên trồng xen cây họ đậu (lạc, đậu xanh, đậu tương..), cây phân xanh (cốt khí, các loại muồng, đậu mèo...) để tăng thu nhập, che phủ đất, chống xói mòn và tăng độ phì cho đất. Cũng có thể trồng xen các loại rau màu và cây ăn quả ngắn ngày như đu đủ, chuối..

6. BÓN PHÂN

* Thời kì tiền kinh doanh:

Trong ba năm đầu cần bón với lượng 0,2 – 0,4kg ure, 0,5 – 0,7kg super lân và 0,3 – 0,5kg kali clorua/năm.

Bón phân bón lá Plantagreenpower để phát triển thân lá cũng như bộ rễ cần mỗi năm 2 lần vào các thời kì:

+ Lần 1: Tháng 2 - 3

+ Lần 2: Tháng 9 -10

Hoặc khu vực phân chia 2 mùa khô và mùa mưa có thể phun vào đầu và cuối mùa mưa.

Pha Phân bón lá Plantagreenpower với nước sạch 50g-64g cho bình 16L; 60g-80g cho bình 20L). Với diện tích lớn trung bình sử dụng 1kg pha với 250-330 lít nước, phun đều lên lá và cây vào buổi sáng sớm hoặc chiều muộn. Tránh phun trong điều kiện ánh sáng mặt trời trực tiếp. Dùng các dụng cụ phun sương để phun, phun ngay sau khi pha nếu để lắng cần khuấy lại trước khi sử dụng tiếp.

* Giai đoạn kinh doanh:

- Lần thứ 1: Bón vào đầu tháng 2, lúc cây phân hoá mầm hoa mỗi cây bón 15-20 lít nước phân chuồng pha loãng. Chủ yếu là tăng cường nguồn đạm phối hợp với lân và kali nhằm thúc đẩy sự phát triển các giò hoa để có nhiều chùm hoa trên cây và chùm hoa to. Chú ý không bón đạm quá nhiều để tránh mọc các cành vượt.

- Phun phân bón lá Planta Green Power hoặc Tenabio Nano thúc đẩy sự phát triển của các giò hoa

- Lần thứ 2: bón vào cuối tháng 3 đầu tháng 4 mỗi cây bón 1-1,5kg đạm sulfat hoặc 0,5 - 0,7kg ure. Mục đích để thúc cành mùa hè, đồng thời giúp chùy hoa phát triển tốt, có tác dụng rất rõ đến tăng khả năng đậu quả.
- Lần thứ 3: bón vào cuối tháng 6, mục đích bón thúc cho quả; bón cho mỗi cây 1-1,5kg urê, 0,3 - 0,5kg sulfat kali, hoặc bón phân NPK hỗn hợp 2-3kg. Đợt bón này có ý nghĩa với sản lượng quả trong năm và chuẩn bị cho cây có điều kiện sinh trưởng phát triển tốt trong năm tới.
- Giai đoạn tháng cuối tháng 5 đầu tháng 6 phun phân bón lá Plantagreenpower để cân bằng dinh dưỡng cho nuôi quả và cành hè cho quả sang năm.
- Cuối tháng 6 đầu tháng 7 là thời điểm cây nhãn chuẩn bị phát triển nhanh cần tăng cường sử dụng phân trung vi lượng Plantagreenpower đón đợt phát triển này nhằm có năng suất và chất lượng quả tốt.
- Lần thứ 4: đầu tháng 7 đến tháng 8 vào thời kỳ quả phát triển nhanh. Tưới nước phân chuồng pha loãng khoảng 50 lít và 0,3 - 0,5kg sulfat đạm + 5kg supe lân + 0,5kg sulfat kali. Đợt bón này nhằm khắc phục mâu thuẫn giữa yêu cầu dinh dưỡng của quả và phát triển của cành.
- Lần thứ 5: bón sau lúc thu hoạch quả vào tháng 8-9. Bón phân hữu cơ và phân vô cơ kết hợp cải tạo đất. Mỗi gốc bón 50-60kg phân chuồng + 1kg sulfat N + 5kg supe lân + 0,5 sulfat kali nhằm phục hồi sức sinh trưởng cho cây và bồi dưỡng cành thu là cành mẹ của năm sau.

Chú ý: Phun phân bón lá Plantagreenpower vào thời điểm tía cành tạo tán nhằm giúp cây chống nắng lộc, thúc cành để cây có năng suất cho vụ tiếp theo.

Trong 5 lần bón thì lần bón trước lúc ra hoa (vào tháng 2) và lần bón sau thu hoạch quả là 2 lần bón quan trọng nhất nhằm cung cấp đầy đủ và kịp thời dinh dưỡng cho sự phát triển hoa, quả và cành của cây.

Hình 1: Phun phân bón lá Plantagreenpower trên cây nhãn

CÔNG TY TNHH CÔNG NGHỆ SINH HỌC TENABIO VIỆT ĐỨC

Địa chỉ: Số 1, Ngách 48/2 Tô Vĩnh Diện, P. Khương Trung, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

ĐT: (84) 888 96 8585

Email: info.tenabiollc@gmail.com

** Sử dụng phân bón lá khoáng nano Plantagreenpower trên cây nhãn mang lại những hiệu quả:*

- Cây lớn hơn, trái lớn hơn, màu mã đẹp hơn từ đó giúp tăng năng suất
- Tăng độ Brix
- Cây khỏe mạnh, lá xanh, dày hơn
- Hạn chế sự rụng hoa, rụng quả giúp chùm nhãn to, đều hơn
- Có khả năng chống hạn hán, giảm nhu cầu sử dụng nước.

Lưu ý: Nên dùng drone hoặc máy phun sẽ đều và hiệu quả, tiết kiệm phân bón lá hơn.

7. TẠO HÌNH VÀ CẮT TỈA

Đây là một biện pháp kỹ thuật góp phần nâng cao năng suất và phẩm chất, khắc phục hiện tượng cách năm, kéo dài thời gian thu hoạch và làm tăng hiệu quả kinh tế.

** Tạo hình cho cây con trước khi cho quả*

Với cây ghép thời kỳ này khoảng từ 3-4 năm. Tạo hình cho cây con lúc này nhằm mục đích để cây có một thân chính chắc chắn, một khung tán vững vàng và phân bố đều trong không gian trong đó thân chính, cành cấp 1, cành cấp 2, cấp 3, và nhánh phối hợp với nhau một cách hài hòa để tận dụng tối đa nguồn năng lượng mặt trời và nguồn dinh dưỡng lấy từ đất nhằm cho quả sớm và có sản lượng cao.

Độ cao của thân chính và hình dạng của tán cây phụ thuộc vào giống, địa điểm trồng, phương pháp nhân giống, mật độ trồng... mà có sự khác nhau.

Thông thường với cây ghép thân chính có thể cao từ 40 đến 100cm trên đó giữ lại 3-4 cành cấp 1 phân bố đều ra các phía và hình thành với thân chính một góc khoảng 45°

Trên cành cấp 1, để lại 2-3 cành cấp 2. Độ dài mỗi cành này độ 30-35cm, nếu dài quá thì cắt bớt, sau này phát triển cành cấp 3.. tạo cho cây có một tán hình cầu hay hình bán cầu. Việc tạo hình cho cây thực hiện từ năm thứ 2 trở đi vào trước lúc mọc cành xuân.

Với cây nhãn còn bé trong những năm đầu có thể có nhiều đợt lộc (cành): xuân, hè, thu, đông. Trong các tháng mùa hè do nhiệt độ cao, ẩm độ cao có thể có 2 đợt cành hè. Đợt cành hè thứ 2 mọc tiếp trên đợt cành thứ nhất. ở mỗi đợt cành cần cắt bỏ các cành yếu, ngắn hoặc mọc lộn xộn trong tán, hoặc cành mọc quá dài, giữ độ dài trong khoảng 30cm để lại. Đợt cành thu của năm thứ 3 rất quan trọng, nó sẽ trở thành cành mẹ của năm sau nên cần phải bảo vệ tốt và làm cho

CÔNG TY TNHH CÔNG NGHỆ SINH HỌC TENABIO VIỆT ĐỨC

Địa chỉ: Số 1, Ngách 48/2 Tô Vĩnh Diện, P. Khương Trung, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

ĐT: (84) 888 96 8585

Email: info.tenabiollc@gmail.com

cành sung sức. Riêng cành mùa đông thì nên không chế vì trên cành này không thể có sự phân hoá mầm hoa.

Cây con ở trong vườn ở năm thứ 1-3 nếu có hoa cũng nên cắt bỏ, tập trung dinh dưỡng cho cây để cây sớm có một khung tán khoẻ mạnh, sung sức, chuẩn bị cho mùa quả sau.

* Cắt tỉa cho cây đã có quả

Mục đích, cắt tỉa ở thời kỳ này là tạo cho cây khoẻ mạnh, sung sức và bồi dưỡng được nhiều cành mẹ tốt. Việc cắt tỉa có thể thực hiện vào mùa xuân hè và thu. Cắt tỉa mùa xuân đồng thời với tỉa hoa với các cành mọc rậm rạp, cành yếu, cành mang sâu bệnh, cành mọc lộn xộn trong tán và những cành xuân quá yếu nhằm xúc tiến cành mùa hè.

Cắt tỉa mùa hè vào tháng 6-7 kết hợp với tỉa quả, cắt bỏ những cành mọc chụm, cành tăm, cành bệnh, chỉ để lại trên đó 1-2 cành hè. Nếu cành khoẻ thì để lại 3 cành hè. Kết hợp bón phân tạo điều kiện cho cành hè được hè. Kết hợp bón phân tạo điều kiện cho cành hè được sung sức và sang năm sau có thể trở thành cành mẹ tốt.

Sau khi thu hoạch quả lại có thêm một lần cắt tỉa nhẹ kết hợp với bón phân nhằm xúc tiến đợt cành thu trong năm.

Mức độ cắt tỉa ở cây nhãn còn phụ thuộc giống, tuổi cây, trạng thái sức khoẻ của cây... để có thể quyết định cắt đau hay cắt nhẹ. Giống cây mọc khoẻ, cây sung sức, trồng ở đất tốt phân bón, nước đầy đủ thì cắt đau, cắt mạnh, ngược lại trồng ở đất đồi, thiếu nước, cây già yếu, giống sinh trưởng yếu thì cắt tỉa nhẹ.

8. TỈA HOA VÀ TỈA QUẢ

Với cây nhãn ưu thế đỉnh sinh trưởng rất mạnh. Chùm hoa ra ở ngọn cành mẹ sau đó nở hoa và kết quả. Thời kỳ có quả các mầm ở nách cành quả không dễ nảy thành cành vì bị ảnh hưởng của ưu thế đỉnh sinh trưởng. Và nếu năm nào được mùa quả thì nói chung cành mùa hè, cành thu ra rất ít dẫn đến năm sau rất ít hoa và quả, đây là một nguyên nhân tạo ra hiện tượng quả cách năm. Thế nên cần thiết phải tỉa hoa tỉa quả.

Vào mùa hoa và quả của nhãn tỉa bớt đi một số chùm hoa và quả trên cây thì trên cây có quả to đều, lại có nhiều cành hè và cành thu là cành mẹ cho năm sau. Thực chất là đã điều chỉnh mối quan hệ phát triển ưu thế đỉnh và các mầm nách của nhãn, tạo cho cây vừa có sinh trưởng sinh thực (có hoa và có quả) vừa có sinh trưởng sinh dưỡng (ra lộc và cành). Cách làm như sau:

* Tỉa hoa:

CÔNG TY TNHH CÔNG NGHỆ SINH HỌC TENABIO VIỆT ĐỨC

Địa chỉ: Số 1, Ngách 48/2 Tô Vĩnh Diện, P. Khương Trung, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

ĐT: (84) 888 96 8585

Email: info.tenabiollc@gmail.com

Thực chất là tỉa bỏ bớt một số chùm hoa. Xin nêu một số kinh nghiệm sau đây để các chủ vườn có thể tham khảo :

- Thời gian tỉa hoa: thích hợp là vào tháng 4 (tiết thanh minh - cốc vũ) khi chùm hoa đã ra dài độ 12-15cm, nụ hoa trông đã rõ song chưa nở. Nếu bẻ chùm hoa đi quá sớm thì không phân biệt được chùm hoa tốt xấu, hơn nữa bẻ sớm thì lại mọc chùm hoa đợt 2, nếu bẻ muộn thì cây đã tiêu hao rất nhiều dinh dưỡng không đạt được yêu cầu của tỉa hoa. Vậy cần căn cứ vào điều kiện khí hậu và tình trạng cây để quyết định bẻ hoa sớm hay muộn. Nói chung năm được mùa thì tỉa muộn, năm mất mùa thì tỉa sớm.

- Vị trí bẻ chùm hoa: Xê dịch ở vị trí tiếp giáp của 2 đợt cành. Bẻ cành sớm vào tiết thanh minh (đầu tháng 4 dương lịch) thì ở vị trí tiếp giáp sâu xuống 1-2 đốt. Bẻ muộn hơn vào cuối tháng 4 dương lịch thì chỉ nên bẻ ở vị trí tiếp giáp giữa 2 đợt cành. Cây khoẻ thì bẻ xuống ở vị trí sâu hơn, còn cây yếu thì ở vị trí cao hơn.

- Cây khoẻ điều kiện chăm sóc đầy đủ có thể tỉa bớt 20-30% số chùm hoa, nếu cây yếu, điều kiện chăm sóc quản lý kém có thể tỉa đến 50-70%.

- Trên một tán cây giữ lại những chùm hoa ở phần giữa và phần dưới tán, tỉa bỏ phần trên tán.

- Tỉa bỏ những chùm hoa ở ngoài tán, giữ lại phần trong tán. Giữ lại các chùm hoa to dài, bỏ chùm hoa nhỏ.

- Tỉa bỏ những chùm hoa quá lớn ở những đầu cành khoẻ vì ở những chùm hoa này số lượng hoa tuy nhiều song hoa cái ít do đó sẽ ít quả. Giữ lại các chùm hoa kích thước trung bình.

- Tỉa bỏ những chùm hoa bị sâu bệnh. Nếu trên một cành mẹ có 2 chùm thì tỉa bỏ một.

* Tỉa quả

Tiến hành vào sau khi rụng quả sinh lý đã kết thúc, lúc này quả đã lớn và bằng hạt đậu tương. Khoảng vào đầu và giữa tháng 6. Tỉa những quả bị sâu bệnh, quả dị hình quả ở ngọn chùm quả. Chùm lớn giữ lại khoảng 60-80 quả non, chùm vừa thì để lại 40-50 quả, chùm nhỏ chỉ để lại 20-30 quả.

9. LÔNG QUẢ:

Sau khi thụ phấn thụ tinh xong, quả phát triển bằng hạt ngô. Người ta dùng lông tre, bao cói, bao giấy ni lông, mo cau đục lỗ buộc lông từng chùm quả lại (Thanh Hoá, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế). Làm như vậy vừa chống được dơi vừa cho kết quả tốt, là quả to, đều, cùi dày hơn, phẩm chất quả hơn hẳn quả nhãn không được lông.

CÔNG TY TNHH CÔNG NGHỆ SINH HỌC TENABIO VIỆT ĐỨC

Địa chỉ: Số 1, Ngách 48/2 Tô Vĩnh Diện, P. Khương Trung, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

ĐT: (84) 888 96 8585

Email: info.tenabiollc@gmail.com

Thực chất là khi lồng quả đã tạo được điều kiện thông thoáng, giảm được nhiệt độ lúc nắng gắt buổi trưa (nhiệt độ trong lồng quả giảm 0,2 - 1,5°C) cản bớt ánh nắng bức xạ, giảm tỷ lệ nám quả, giảm được thiệt hại do sâu bệnh.

10. THU HOẠCH, BẢO QUẢN, CHẾ BIẾN

* Thu hoạch:

Quả nhãn khi chín vỏ quả chuyển từ màu nâu hơi xanh sang màu nâu sáng, vỏ quả xù xì hơi dày chuyển sang mỏng và nhẵn. Quả mềm hơn do có nước, cùi có vị thơm, ngọt, đo bằng chiết quang kế có thể đạt 16-18° Brix. Hạt có màu nâu đen. Ở các tỉnh miền Bắc mùa thu hoạch quả từ giữa tháng 7 đến hết tháng 8 tùy theo giống và địa điểm trồng bắt đầu, một số giống chín muộn có thể kéo dài đến đầu tháng 9.

Ở miền Nam mùa thu hoạch nhãn chính vụ là vào tháng 6-8, với giống nhãn lồng còn có quả trái vụ thu vào tháng 12 - tháng 1 dương lịch.

Nên thu hoạch quả vào ngày tạnh ráo, vào buổi sáng hoặc chiều, tránh buổi trưa lúc trời nắng nóng. Nên dùng kéo cắt, không nên bẻ bằng tay làm xước cành ảnh hưởng đến sự phát triển về sau này của cây.

Vị trí cắt chùm quả là ở phần cuối của chùm quả, tối đa chỉ cắt thêm 1-2 lá. Không nên cắt hết chùm lá phía dưới, vì làm như thế sẽ bỏ mất các mầm ngủ phía dưới chùm quả, làm mất hoặc chậm khả năng nảy lộc của cành thu

Quả sau hái đưa vào chỗ râm mát, nếu chưa chuyển đi kịp thì nên rải mỏng ra, không nên xếp thành đống quả sẽ bị hấp hơi, chóng hỏng.

* Bảo quản:

Muốn bảo quản quả nhãn được lâu, giữ được ngoại hình đẹp và phẩm chất tươi ngon cần chú ý các khâu sau:

- Chăm sóc cây trước lúc thu hoạch: Trước khi thu hoạch cần chú ý tưới nước, bón phân đầy đủ và phòng trừ sâu bệnh kịp thời. Ngừng tưới nước trước lúc hái quả một tuần.

- Chọn giống để bảo quản: Nói chung giống nhãn có vỏ dày, cùi khô cất giữ tốt hơn so với những giống mỏng vỏ, cùi ướt.

- Chọn thời điểm hái: Để bảo quản được lâu cần hái đúng độ chín, không nên để quả chín trên cây rồi mới hái, vì quả sẽ nhạt, độ tươi ngon sẽ giảm do đó không giữ được phẩm chất của giống, mặt khác hái quá độ chín sẽ không giữ được lâu. Nếu hái cả chùm cần tỉa bỏ các quả có vết sâu

CÔNG TY TNHH CÔNG NGHỆ SINH HỌC TENABIO VIỆT ĐỨC

Địa chỉ: Số 1, Ngách 48/2 Tô Vĩnh Diện, P. Khương Trung, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

ĐT: (84) 888 96 8585

Email: info.tenabiollc@gmail.com

bệnh, quả nứt, quả quá nhỏ, quả có vết thương cơ giới trước khi cho vào sọt hoặc thùng các tông, thùng gỗ để bảo quản.

- Xử lý hoá chất để bảo quản: Dùng Benlate với nồng độ 0,1% nhúng quả vào dung dịch rồi vớt ra, hong khô ở nơi râm mát sau đó cho vào túi giấy, hộp các tông hoặc sọt tre, hòm gỗ thưa để bảo quản. Trong đồ đựng nên lót giấy polyetylen dày 0,02mm để chống ẩm, mỗi túi đựng 10-15kg quả, cũng có thể chia thành từng túi nhỏ, mỗi túi đựng 1kg, 10-15 túi đóng trong một hòm các tông hay sọt tre.

- Bảo quản lạnh quả tươi: Để trong điều kiện nhiệt độ 5-10°C. Nếu muốn giữ quả lâu hơn để chế biến thì nên bảo quản trong điều kiện nhiệt độ 3-5°C, độ ẩm không khí trên 90%. Ở điều kiện này có thể bảo quản trong 10-15 ngày. Chế biến phải làm nhanh và xong chỉ trong thời gian 4 tiếng sau khi ra khỏi kho lạnh thì không ảnh hưởng đến chất lượng đồ hộp.

* Chế biến:

Sấy nhãn làm long nhãn; lò sấy, quy trình sấy nhãn giống như sấy vải. Thường thì giống nhãn nào cũng đều sấy được, nhưng ở miền Bắc giống nhãn đường phèn và nhãn nước làm long nhãn tốt hơn. ở miền Nam phần lớn dùng giống nhãn long để sấy.

Quả dùng làm long phải để thật chín mới thu hoạch. Thời gian từ lúc hái quả đến lúc đưa vào sấy càng ngắn càng tốt.